

CZECH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TCHÈQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CHECO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napište komentář na jeden z následujících textů:

1. (a)

Balada každodenní

V strhaném svitu měsíce
před vraty stála babice.

Chtěl jsem ji halířem odbýti
a kol ní domů projíti.

5 Co mohu, dám ti – však mám chvat!
– lež dále táhala můj šat.

Já nedbal, uzavřel vrat mříž,
o patra tři jsem stoupal výš.

10 Já zamk se v střed svých milých knih,
žil dále v snech a hýřil v nich.

Zrak sotva náhodou jsem zved,
u dveří babu zřel jsem hned.

Jen do večere pokoj mít,
než v hávu písňě ztuhne cit.

15 Než zlíbám ženu s děckem svým! –
Za stolem babu sedět zřím.

Jak vždycky smích a hovor zněl,
že zde jest, nikdo nevěděl.

20 Zrak její stíhal pouze mne,
já ptal se, zda se přece hne?

Noc konečně tu plna dum,
jak sladko tu se vzdáti snům!

I ulehnu a chci již spát,
však babu u lože zřím stát.

25 V mé hledí sny, jich plaší zjev,
mně saje mozek, mrazí krev.

I vzkřiknu v citů boji zlém:
Kdo, příšero, jsi? – „Bída jsem!“

Jaroslav Vrchlický, *Hořká jádra* (1889)

- Sledujte vývoj „děje“ básně a paralelní stupňování vnitřního napětí v básníkově subjektu.
- Jaké kontrasty (v prostředí, zobrazení postav apod.) jste zaregistrovali v básni?
- Charakterizujte básníkuv slovník a stylistické prostředky, které použil na zvýšení účinku básně.
- Všimněte si postavy vystupující v básni a míru jejich důležitosti v rámci textu.

1. (b)

Radosti do deseti korun

Na mém psacím stole stojí v koutě, opřená o stěnu, reprodukce Gauginova obrázku. Veliké, rozlehlé nebe, pod ním moře a tři nazí muži na koních, černých a bílém, brodí se vysokou trávou k přílivu. Kdoví, vám by se možná ani nelíbil. Je to tak prostý a jednoduchý obraz, tři lidská záda, tři záda zvířecí, pohyb svalů, linka moře. Ale je tak něžný, tak jemný, až srdce bolí. Vypráví o cizí zemi, o neznámém nebi, o člověku, jenž spatřil svět v tak sladkých barvách, že nebe viděl růžové, moře šmolkově modré a tři koně a tři muže jako smutné, melancholické písně barev před tím vším. Miluji ten obrázek nejen proto, že je krásný, nejen proto, že vypráví o dalekém světě, o neznámých krajích, ale také proto, že je kusem světa, který tolik miluji, malý zázrak barevnosti, výkřik, výraz vesmíru. Našla jsem ho u malého papírníka zaprášený za výkladem a stál deset korun. Způsobil mi však více radosti než drahý dar, než veliký obraz ve zlatém rámu. Až se mi přestane dařit čerpat z něj radost, zavřu jej do psacího stolu a za několik měsíců, až se náhodou setkáme, vrátí se mi příchut' lásky, malá sentimentální vzpomínka na dny, které jsme spolu strávili. (...)

Jak málo milují svět, kdo tvrdí, že k radosti jsou třeba peníze! Jak chudí jsou ti, jež platí za potěšení penězi! A v jakém omylu jsou ti, jež potřebují určité předpoklady, aby se radovali. Je to skoro štěstí, stát s málo penězi, třeba i se zničeným srdcem, s hořem a starostmi na rohu ulice, v zákoutí parku nebo na mezi v poli a nechat svět jít kolem. Opravdu, opravdu, jak je možné člověka ochudit, když mu přece nelze ukrást jeho touhy a snění? Založte ruce pod hlavou a zadívejte se na svět. Na železnice, které ústí do ohromných nádraží, na hlučné ulice, jimiž proudí život, na barevná mořská pobřeží, po kterých se procházejí krásné ženy, na hudbu pod kaštany s elektrickými lampami, na malé hokynářské krámky, kde na dveřích cinká zvoneček a kde to voní po vanilce a naložených okurkách, na tenisová hřiště velikých zahrad, na malé zahrádky okolo domků nádražních hlídačů, kde kvetou měsíčky, slezové růže a astry, na obrovské železné konstrukce, na oblaka, která plují po nebi, na sochu Svobody, svítící v moři před New Yorkem, na malou kočku naproti v trafice, na celý svět! Jste nešťastní, jste opuštění, jste smutní? Oh, proč nejste více tuláky! Tuláctví je veliké, trvanlivé štěstí. Tuláctví odnese člověka od hoře do cizích zemí. A poznáte-li jednou štěstí tuláctví, nikdy už nebudete nešťastní k smrti; v poznání, že svět je veliký a my maličci, leží záchrana lidí. A opravdu, je to skoro štěstí, stát na ulici v poledním slunci a být spojen se světem srdcem, jež jej tolik miluje. Je to skoro štěstí začínat z ničeho znovu.

Milena Jesenská, *Cesta k jednoduchosti* (1926)

- Pokuste se charakterizovat, jaké životní hodnoty vyznává autorka a s jakými nesouhlasí.
- Co podle vás v textu nese pečeť doby svého vzniku a co zůstává aktuální?
- Charakterizujte styl úryvku, zejména prostředky, jimiž autorka vzbuzuje a udržuje zájem čtenáře.
- Myslíte si, že vypravěčka byla v době psaní textu doopravdy šťastná?